

De la militància, amb direcció i per a les majories

Albert Botran Pahissa

Del debat "Bases per a una estratègia política independentista i socialista als Països Catalans" realitzat al Congrés Nacional Obert de la CUP del 16 de desembre de 2023 a Girona

En el Congrés del Procés Garbí, el passat 16 de desembre a Girona, se'ns va demanar resposta a una sèrie de preguntes sobre el futur de la Unitat Popular. De forma molt sintètica miraré de resumir el que allà vaig exposar.

La Unitat Popular és un espai polític que necessita una organització que li doni forma. Agrupar lluites que estan dispersades exigeix un partit per a donar-los congruència teòrica, coherència estratègica i solidesa organitzativa.

Algunes vegades s'ha definit la CUP com a "sectorial institucional" i això és un error. La CUP és i ha de continuar sent una organització que lluita a les institucions però també que mobilitza i que serveix per a enquadrar militància (organitzar-la, formar-la, inserir-la en les lluites, fer-la créixer...). Necessitem un partit de militància, no una màquina electoral.

Això tampoc no vol dir crear una organització de súper-militants, que pot quedar-se estancada en el sectarisme, sinó obrir la militància a diferents graus de compromís i diferents sectors de les classes populars (gent amb més o menys temps disponible, amb més o menys formació, etc.). Tenir súper-militants és una sort sempre que això no impliqui alguna d'aquestes contrapartides: que això impedeixi el compromís d'altres persones que no poden seguir el ritme o que la súper-militància sigui molt intensa però breu. En aquest sentit, penso que és millor per al projecte tenir quadres que donin "20" cada any durant 20 anys que no pas que donin "100" cada any durant 4 anys.

Ser una organització de militància no és contradictori amb tenir una direcció política, que penso que és una altra necessitat. Això no vol dir abandonar el caràcter assembleari ni el caràcter plural però sí que vol dir que hi hagi un

equip de persones que se sàpiga amb la responsabilitat i els mitjans per a desenvolupar una estratègia a mig i llarg termini.

Per a tenir confiança entre militància i direcció cal que els càrrecs estiguin sotmesos a la rendició de comptes i que siguin revocables. Però també cal que la direcció se sàpiga amb un mandat estable i no fugaç. Només així es poden planificar estratègies. Sense estratègia, cada decisió que prenem esdevé una mena de cruïlla existencial. La virtut de tenir direcció és que les decisions que es prenen no són necessàriament finalistes sinó que formen part d'una planificació de la qual se n'espera millorar la posició i guanyar força. Les decisions es poden avaluar, esmenar, rectificar. Però convé prendre-les. En més d'una ocasió ens hem trobat en situacions en les quals ens crema a les mans el poder de ser decisius. Això és inaudit en una força política i s'explica per la falta de direcció i d'estratègia.

Una altra qüestió: la presència a les institucions és necessària en una societat com la nostra. Primerament per qüestions comunicatives: podríem dir que si no ets a les institucions, no existeixes. També pel que tenen d'aprenentatge: aspirar a construir una República Socialista passant de 0 a 100, només a partir de les lluites, és idealista. Necessites gent que sàpiga com funciona la màquina per dins i que pugui tenir un criteri, evidentment orientat per les lluites, de com poder fer funcionar la màquina a favor del teu programa. La intuïció de classe, la posició de classe, és clau: afavorir aquests i no aquests altres. Però els Estats avui són infinitament més complexos que en l'època de la Comuna de París.

La lluita institucional, a més, multiplica la capacitat d'incidència. Arribar a certs compromisos implica empassar-se gripaus, de ben segur, però també permet que algú s'hagi d'empassar els teus. Sobre entrar a govern: s'ha de valorar sempre la conjuntura: els enemics, els aliats, la situació del carrer, etc. No en qualsevol moment ni amb qualsevol aliança. Ara bé, és evident que nosaltres no tenim aquesta perspectiva integrada en l'estratègia sinó que ho imaginem de forma idealista, pensant que un dia serem govern perquè serem hegemònics, com deia, passant de 0 a 100. Em sembla significatiu que en onze anys de presència al Parlament mai s'hagi plantejat, de forma seriosa, l'opció d'entrar a un govern. Penso, per exemple, que el 2017 era un moment per a jugar aquesta carta a fons: assumir la responsabilitat d'organitzar el referèndum i fer-ne valer el resultat. És només un exemple per

apuntar un problema de fons: mai hem considerat opcions com aquesta. En la qüestió de les institucions, per a mi la clau està en tenir-les ben integrades dins l'estratègia pròpia: no sobreestimar-les (perquè precisament per aquest motiu lluitem la ruptura) però tampoc subestimar-les.

Finalment, un tema clau: no estem pensant com articular la Unitat Popular a Portugal o a Xile, sinó en una nació ocupada, amb una llengua pròpia que va perdent terreny i amb una lluita independentista que va més enllà del nostre propi espai polític. I aquí tenim un tema clau dels últims anys: ens obliga a tenir una política d'aliances cap a altres actors independentistes, d'una banda. I de l'altra, a disputar-ne el lideratge. L'esquema no pot ser el següent: hi ha un independentisme bo, que és el de la "independència per canviar-ho tot" i després hi ha un altre independentisme, que és tota la resta, que està sotmès a la direcció burgesa. No és així: per fer la "independència per canviar-ho tot" és necessària la gent que anava rere aquests líders de la petita i la mitjana burgesies.

Per optar a una hegemonia de la Unitat Popular dins el procés independentista, el primer pas és voler-ho i el segon, implicar-se a fons en el moviment per a disputar-ne el lideratge. Això porta a créixer. La Unitat Popular hauria d'aspirar a enquadrar, mobilitzar i representar la majoria independentista i d'esquerres existent a Catalunya. I el creixement del projecte el fa madurar perquè obliga a compartir-lo amb més sectors socials, a posar-lo al seu servei, a ser útils, a polir les propostes polítiques per veure'n la viabilitat: "això, com ho faríem nosaltres?".

Vet aquí algunes idees sobre el futur de la Unitat Popular que convé continuar debatent, més enllà de la militància de la CUP, en els propers mesos.